

Vlaams
Parlement

vergadering **C45**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 27 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de meest recente EU-SILC-armoedecijfers – 426 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het nieuwe beleid inzake buitenschoolse opvang – 391 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de invoering van persoonsvolgende financiering voor minderjarigen met een beperking – 441 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het hulpverleningstraject voor kinderen van teruggekeerde Syriëstrijders – 442 (2020-2021)	13

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de meest recente EU-SILC-armoedecijfers – 426 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Collega's, mijn vraag om uitleg betreft inderdaad de meest recente armoedestatistieken die Statistiek Vlaanderen vorige week heeft gepubliceerd. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de armoedecijfers die jaarlijks in het kader van de EU-SILC-enquête (EU-statistiek van inkomens en levensomstandigheden) worden verzameld.

Belangrijk om te vermelden, is dat de EU-SILC-enquête waarop deze cijfers gebaseerd zijn, recent ingrijpend werd vernieuwd. Daarom is het belangrijk om voorzichtigheid te bieden bij het maken van vergelijkingen met de cijfers van de vorige jaren.

Toch kan men stellen dat het aandeel personen onder de armoededrempel de afgelopen jaren vrij stabiel bleef. Zo daalde het aandeel bevolking in subjectieve armoede alsook het aandeel bevolking in ernstige materiële deprivatie lichtjes. Daarnaast daalde het aantal personen in een huishouden met zeer lage werkintensiteit tussen 2016 en 2019 zeer duidelijk.

Minister, hoe verhouden de Vlaamse armoedecijfers zich in het algemeen ten opzichte van die van de andere gewesten in dit land alsook de andere EU-landen? Welke conclusies trekt u hieruit?

Wat zijn de belangrijkste tendensen die u hierbij ziet? Welke specifieke groepen springen daarbij in het oog?

Hebt u een indicatief beeld over de waarschijnlijke impact van de gezondheidscrisis op de EU-SILC-armoedecijfers?

Welke beleidsgevolgen wilt u binnen uw beleidsdomeinen aan de nieuwe cijfers koppelen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, ik dank u voor uw vraag. Wij hebben de oefening gemaakt om de belangrijkste EU-SILC-indicatoren – ten eerste, het armoederisico, ten tweede, de ernstige materiële deprivatie en, ten derde, de werkintensiteit – en de gecombineerde EU2020-indicator tegen elkaar af te wegen. Hierbij zien we dat Vlaanderen telkens beter scoort dan België in zijn geheel en dan het gemiddelde van de EU28-landen.

Enkel bij het aandeel personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit blijft het verschil met het Europese gemiddelde beperkt. België scoort op deze indicator minder goed dan het Europese gemiddelde.

In de tabel die ik straks zal bespreken, wordt ook het Vlaamse Gewest meegenomen in die vergelijking. We dienen hierbij evenwel in gedachten te houden dat één regio uit een land moeilijk te vergelijken valt met andere landen in hun geheel. Ook andere landen bestaan uit sterkere en minder sterke regio's. Dit doet geen afbreuk aan het feit dat Vlaanderen in Europees perspectief lage armoedecijfers kent.

Ik neem er de cijfers even bij. Wat de indicator armoederisico betreft, gaat het over 10 procent in Vlaanderen en 16 procent in België. 17 procent is het Europese gemiddelde. De ernstige materiële deprivatie bedraagt 2 procent in Vlaanderen, 5 procent

in België en 6 procent in Europa. Wat de zeer lage werkintensiteit betreft, gaat het over 7 procent in Vlaanderen, 13 procent in België en 9 procent in Europa. De indicator armoede en sociale uitsluiting bedraagt 13 procent in Vlaanderen, 20 procent in België en 22 procent in Europa. Deze cijfers zijn gemiddelden van het jaar 2019.

Als we dit op het gewestniveau bekijken, kunnen we hier nog aan toevoegen dat het armoederisico in 2019 in het Vlaamse Gewest lager ligt dan in de andere Belgische gewesten. In het Waalse Gewest ging het om 18,3 procent van de bevolking, in Vlaanderen om 9,8 procent en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om 31,4 procent. In België lag het armoederisico op 14,8 procent.

Ook het aandeel personen in armoede of sociale uitsluiting lag in 2019 in het Vlaamse Gewest op 13,2 procent, lager dan in de andere Belgische gewesten. In het Waalse Gewest ging het om 24,6 procent van de bevolking en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om 37,8 procent. In België lag het armoederisico op 20 procent.

We kunnen hieruit concluderen dat Vlaanderen het relatief goed doet, maar elke persoon die in armoede moet leven, is er een te veel. We zijn dus niet tevreden met deze cijfers. In Vlaanderen leven nog altijd ruim 640.000 personen onder de armoederisicodrempel.

Voor uw tweede vraag verwijs ik naar de gedachtewisseling van 15 oktober. De cijfers van dit jaar tonen nergens grote breuken of wijzigingen. Tijdens deze gedachtewisseling zijn deze cijfers en tendensen ruim toegelicht.

Er is in de cijfers vanaf 2012 een gestage daling te zien van het aandeel in armoede of sociale uitsluiting. Het gaat hier om een kleine significante daling tussen 2012 en 2019. Over het algemeen bleef het armoederisico echter stabiel, maar bij een aantal specifieke groepen zaten de cijfers in stijgende lijn: werklozen, eenoudergezinnen, huurders en niet-EU-migranten. De cijfers wat betreft het aantal ouderen in armoede zitten wel in dalende lijn.

Het hoogste aandeel is te vinden bij de gezinnen met zeer lage werkintensiteit. Het gaat om gezinnen waar de volwassen leden niet of nauwelijks aan het werk zijn. Bij deze gezinnen ligt het armoederisicopercentage op bijna 60 procent. Bij de personen geboren buiten de EU en werklozen ligt het armoederisicopercentage net onder 40 procent. Bij personen in eenoudergezinnen en huurders gaat het om iets minder dan 30 procent. Ook bij laaggeschoolden, personen in een gezin met lage en middelmatige werkintensiteit, niet-actieven – exclusief gepensioneerden –, alleenstaanden en ouderen ligt het armoederisicopercentage hoger dan gemiddeld. Hierbij dient wel de aandacht te worden gevestigd op het verschil tussen een relatief percentage en de absolute cijfers. Zo ligt het percentage werkende armen in Vlaanderen laag, ook in Europees perspectief, maar gaat dit wel over een aanzienlijk aantal personen aangezien de groep werkenden groot is.

Bij ouderen is het armoederisicopercentage tussen 2006 en 2018 opvallend gedaald: van 23 procent naar 15 procent. Samenhangend daarmee daalde ook het armoederisico bij gepensioneerden van 20 procent naar 12 procent en bij oudere koppels van 22 procent naar 15 procent.

De crisis heeft een ongekend zware impact op de financiële situatie en het welzijn van vele mensen, in het bijzonder van mensen in armoede en kwetsbare situaties. We stellen vast dat mensen in armoede het op financieel vlak steeds moeilijker krijgen, zelfs voor de groep die niet rechtstreeks geconfronteerd wordt met inkomensverlies.

De gevolgen van de COVID-19-pandemie zullen ook de komende tijd nog voelbaar blijven en duidelijk worden. Om hiervan de juiste omvang te bepalen, beschikken we nog over onvoldoende gegevens.

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding is meer dan ooit een dynamisch instrument. We staan momenteel immers op onbekend terrein. We moeten oog blijven hebben voor de maatschappelijke uitdagingen die de COVID-19-crisis blootlegt om te vermijden dat deze gezondheids- en economische crisis ook een aanslepende sociale crisis wordt. We blijven dan ook streven naar een samenleving die iedereen een zinvolle plaats geeft via een daadkrachtige en wendbare zorg- en dienstverlening in en met de samenleving. De crisis- en relancemaatregelen moeten daarvoor gaandeweg worden geëvalueerd, aangevuld en verfijnd op maat van de nog oningevulde noden en de uitdagingen van de toekomst.

Deze nieuwe SILC-cijfers zelf zijn van dezelfde orde als die uit 2018 en in dezen geen directe aanleiding tot wijzigingen.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw heel duidelijke antwoord.

Andere cijfers zijn goed om de discussie op een intellectueel eerlijke manier te voeren, maar ook om blijvende aandacht te vragen voor de meest kwetsbaren in onze maatschappij. U zegt het zelf ook: elke persoon in armoede is er eentje te veel. We moeten ons dus blijven inzetten, ook al zijn deze cijfers voor Vlaanderen – niet oké, dat kan men niet zeggen – maar lager dan in sommige andere landen en zelfs gewesten in dit land.

Er zijn regionale verschillen, u hebt dat daarnet ook al aangehaald. Ik zal hier geen discussie op gang brengen over wat daarvan de oorzaak is of hoe dat komt. Maar ik zou sommige tussenkomsten in deze commissie, dat het in Vlaanderen een en al ellende is op het vlak van armoede, wat willen nuanceren, ook aan de hand van deze cijfers. Nogmaals: er is werk aan de winkel, dat zal ik zeker niet tegenspreken.

U hebt het zelf ook al aangehaald: de kwetsbaarheid van werklozen valt hier heel erg op, net als eenoudergezinnen en huurders. Een belangrijk onderdeel van de oplossing bestaat volgens mij in de inkomensversterking.

Minister, u weet zelf ook dat die inkomensversterking een groot luik vormt dat zich op het federale niveau bevindt. Dat niveau start binnenkort ook aan zijn nieuwe armoedebestrijdingsplan en zal daarbij wellicht input vragen van de regio's.

Minister, ik heb een extra vraag voor u. Welke zijn voor u de belangrijkste elementen in het armoedebestrijdingsbeleid waarvoor Vlaanderen niet bevoegd is? Zult u uw collega, uw evenknie, Karine Lalieux, daarover aanspreken?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Ook ik heb het rapport doorgenomen. Ik vind het vreemd dat collega's die hetzelfde rapport lezen, daarin andere dingen zien. Die regionale verschillen zijn er inderdaad, maar ik heb toch ook wel ernstige provinciale verschillen gemerkt. Dat zeg ik niet, dat staat in het verslag van Statistiek Vlaanderen. Als we de regio's vergelijken, kunnen we dit ook bekijken.

Waarover gaat het hier, collega's? Over Vlamingen in moeilijkheden. En voor hen moet er beleid worden gevoerd, door ons allemaal, maar vooral door minister Beke. En ik denk dat er nog heel veel te winnen valt in een betere opvolging van de maatregelen.

Er bestaat heel veel, maar we kennen het probleem van de non-take-up. Vorige week vrijdag nog vernamen we dat vier op de tien mensen die recht hebben op een huurpremie, daar geen gebruik van maken. Hoe kunnen we die automatische toekenning beter organiseren? Hoe krijgen we die mensen dichterbij de rechten?

Door outreachend te werken. Dat wordt benadrukt in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Er wordt gewerkt rond outreach. Volgens mijn fractie zal dat pas op het einde van deze legislatuur op snelheid komen.

Maar het cruciale zijn de cijfers die we zelf hebben: de cijfers van Kind en Gezin, die bij 93 procent van de gezinnen terechtkomen. Bij het proefproject MISSION in Kortrijk werd 80 procent van die mensen met plezier doorverwezen.

Minister, hoe staat het met het vrijgeven van die cijfers van Kind en Gezin? Zullen onze lokale besturen volgend jaar, als de nieuwe EU-SILC-cijfers er zijn, daarmee aan de slag kunnen? Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Binnen België is het inderdaad al zeer relatief. Vergelijken met een Europees gemiddelde is dus helemaal een beetje vreemd. Alleen al het idee dat dat wordt aangehaald, vind ik eigenlijk vrij pijnlijk.

Sowieso zeggen indicatoren rond armoede niets over de merite van een plek. De minister weet evengoed dat een grootstad een hoog armoederisico zal hebben. Wat iets zegt over de merite van een plek, is hoe mensen in armoede of mensen die het moeilijk hebben, worden behandeld. En minister, wanneer ik dan in uw antwoord hoor dat bijvoorbeeld 30 procent van de alleenstaande ouders – om maar één categorie te noemen – het moeilijk heeft op dit moment, dan maak ik me zorgen. Zeker omdat dit cijfers zijn van voor de tsunami die ons dit jaar heeft overspoeld en we nu eigenlijk nog een klein beetje in het luchtledige van een mogelijke ramp aan het praten zijn.

De collega van sp.a haalt terecht aan dat de automatische toekenning van rechten een punt is waarop moet worden gewerkt. U hebt dat zelf ook aangehaald. Ik wil u graag vragen op welke gebieden u dat zult doen. Zult u bijvoorbeeld, om specifiek te gaan, dat doen wat betreft het toekennen van het recht van kinderen om het allerlaagste uitzonderingstarief in de kinderopvang te krijgen? Op dit moment moet men nog altijd bij het OCMW passeren. Er wordt stevast bericht dat ouders bij de kinderopvang langsgaan, daar te horen krijgen dat ze zeer waarschijnlijk in aanmerking komen voor een verlaagd tarief en dat men hen dan nooit meer ziet. Dat is al een paar keer aangehaald in deze commissie. Het zou zo'n kleine stap zijn, die heel veel uitmaakt voor ouders.

Minister, ik geef u zelfs een voorzet voor een oplossing. Wat men bijvoorbeeld zou kunnen doen, is ervoor zorgen dat de kinderopvang zelf tijdelijk een verlaagd tarief kan toekennen zolang het duurt voor het OCMW om het te checken bij de ouders. Op die manier kan men veel sneller te werk gaan en kan men ervoor zorgen dat de kinderarmoede – die is nog steeds een probleem, want is nog steeds niet gehalveerd – wordt teruggedrongen en dat die kinderen de sociale en pedagogische opvang krijgen die ze verdienen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Verheyen, uw vraag om contact op te nemen met minister Lalieux, om de problematiek rond armoede en armoedebestrijding samen te bespreken, is een zeer terechte vraag. We hebben dat al gedaan. We hebben deze week – gisteren als ik me niet vergis – contact opgenomen met minister Lalieux met de vraag om eens samen te zitten rond deze problematiek.

U hebt ook in uw bredere analyse gelijk: als we spreken over armoede en armoedebeleid, dan gaat het over verschillende grote kapstokken. Dan gaat het over inkomen, huisvesting, onderwijs en gezinsondersteuning. Wat gezinsondersteuning betreft, voorzitter, hebben we dat debat ruim gevoerd in de commissie bij de bespreking van

ons actieplan rond armoedebestrijding, over de hervorming van de oude kinderbijslag in het nieuwe groeipakket. Dat betekent een extra uitgave vanuit Vlaanderen van 240 miljoen euro, die wordt ingezet om mensen te bereiken die vroeger niet in de sociale toeslagen zaten en ook niet in de rechten voor de schooltoeslag. Dat betekent dat ongelooflijk veel kinderen meer daar vandaag recht op hebben.

We hebben die cijfers toen ook besproken. Ik verwijs naar de vergadering van 15 oktober – als ik me niet vergis –, ook op een donderdag. We hebben toen uitgebreid gesproken over de automatische toekenning van rechten, mevrouw Groothedde en mijnheer Veys. We hebben toen ook gesproken over het outreachend werken en de verschillende initiatieven die we daarrond willen nemen en genomen hebben. Ook kwam de vraag aan bod of we die gegevens kunnen delen met de lokale besturen. Die terechte vraag werd door verschillende collega's naar voren gebracht. We hebben die vraag ook opgenomen. Er zijn heel wat issues rond gegevensbescherming die moeten worden getackeld. Maar we hebben uiteindelijk toch een regeling kunnen treffen waarbij lokale besturen deze gegevens kunnen opvragen ter ondersteuning van hun eigen armoedebelid.

Wat betreft het inkomenstarief kinderopvang dat zal worden gekoppeld aan de inkomensgegevens van het groeipakket: we zullen dat hier verder onderzoeken om dat dan verder te interpreteren

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, ik dank u. Ik ben blij te horen dat u al gesprekken voert met uw collega op het federale niveau.

Collega Veys, u haalde daarnet aan dat er ook verschillen zijn tussen de provincies. Dat klopt, maar ik denk dat de verschillen tussen de provincies niet van dezelfde grootteorde zijn als de verschillen tussen de verschillende regio's.

Ik sluit even aan bij uw vraag van daarnet aan de minister. Ik wil daar ook toe oproepen. De Vlaamse overheid bezit een schat aan bruikbare informatie. Die informatie wordt nog te weinig ontsloten of stroomt toch niet voldoende door naar de actoren, de lokale besturen. Ik zeg dat niet alleen. Experts, bijvoorbeeld in de coronacommissie, hebben dat ook al verschillende keren aangehaald.

Minister, u hebt al een stap in de goede richting gezet, door de gegevens van het groeipakket ter beschikking te stellen, ook van de lokale besturen. Ik krijg echter signalen uit de administratie – ik heb dat hier al eens aangehaald – dat de manier om aan die gegevens te geraken, nogal kafkaïaans, heel omslachtig is. Minister, daarom doe ik hier een oproep aan u om, samen met de collega's van de Federale Regering die bevoegd zijn voor departementen die ook over heel wat bruikbare sociaal-economische gegevens beschikken, ervoor te zorgen dat die gegevens bij de lokale besturen geraken. Als lokale besturen een naam kunnen plakken op kwetsbare personen, dan kunnen zij daar echt mee aan de slag gaan en effectief bij die kwetsbare personen geraken om er iets aan te doen. Minister, ik roep u op om ervoor te zorgen dat al die gegevens kunnen doorstromen naar de lokale niveaus.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het nieuwe beleid inzake buitenschoolse opvang – 391 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Op 16 oktober 2020 gaf de Vlaamse overheid haar definitieve goedkeuring aan het besluit over lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten. Ik had daarover enkele vragen.

Minister, wanneer zullen lokale besturen een duidelijk zicht krijgen op de middelen die ze zullen ontvangen in de overgangsfase en daarna op basis van de parameters en indicatoren zoals voorzien in het decreet?

Zullen lokale besturen in de periode van de overgangsfase worden geïnformeerd over de subsidie die de organisatoren van buitenschoolse kinderopvang op hun grondgebied ontvangen?

Wat is de rol van de scholen in dit nieuwe beleid en wat is de link naar het flankerend onderwijsbeleid?

Zullen lokale besturen worden ondersteund voor de nieuwe rol die zij zullen opnemen en hoe zal die subsidie eruitzien?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, meer duidelijkheid over de financiële bepalingen zal volgen in het vervolgbesluit dat we daarvoor moeten maken. Dat besluit is in voorbereiding en zal worden doorgesproken met de stakeholders, waaronder de lokale besturen. Ik verwacht dat in de loop van het voorjaar.

Wat betreft uw tweede vraag: deze informatie wordt geïntegreerd in een omzendbrief aan de lokale besturen over de buitenschoolse opvang en activiteiten. De omzendbrief wordt verwacht in de loop van het najaar.

In verband met uw derde vraag: de scholen zijn een belangrijke partner in het verhaal van buitenschoolse opvang en activiteiten. Opvang voor en na school is voor heel wat scholen een belangrijke zorg. Vele gezinnen hebben nood aan opvang. Sommige scholen kunnen een beroep doen op een organisatie die buitenschoolse opvang voorziet, andere scholen voorzien zelf in opvang of toezicht. Bij de ontwikkeling van het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten is het dus belangrijk dat de scholen worden betrokken. Scholen zijn partners in dat beleid, om zowel de noden te bespreken als de opportuniteiten te verkennen.

In het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid wordt het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen beschouwd als een sociaal voordeel dat een lokaal bestuur kan verlenen aan scholen. Hierbij mag het lokale bestuur geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

In het decreet betreffende de buitenschoolse opvang en activiteiten wordt het begrip 'buitenschoolse activiteiten' ruimer bepaald als "het geheel van formeel georganiseerde activiteiten voor kinderen, met inbegrip van kleuteropvang en de opvang lager onderwijs". Dat omvat dan het voormelde ochtend- en avondtoezicht. Het lokale bestuur moet in het kader van zijn regieopdrachten neutraal optreden,

onder andere door het scheiden van de rol van de lokale regisseur en de rol van de organisator die het eventueel opneemt.

Lokale besturen staan in voor een correcte verantwoording van de toepassing van beide decreten binnen hun eigen grondgebied.

Het decreet voorziet geen specifieke subsidiecomponent voor de ondersteuning van de versterkte regierol, maar sluit ook niet uit dat lokale besturen een deel van de toekomstige subsidie daarvoor gebruiken.

Opgroeien zal, samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), bekijken hoe, in de mate van het mogelijke, kan worden tegemoetgekomen aan de ondersteuningsbehoeften van de lokale besturen op dit vlak.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is heel belangrijk dat we die lokale besturen zo snel mogelijk duidelijkheid geven. We hebben tijdens deze coronacrisis gezien hoe belangrijk die organisatie van de buitenschoolse opvang is. We merken dat het, daar waar er al een redelijke samenwerking was, veel vlotter loopt dan waar er nog totaal geen samenwerking was met het lokale bestuur. Nu worden zij dan volledig verantwoordelijk.

Op dit moment tijdens deze coronacrisis, door het verlengen van de herfstvakantie met twee dagen, is er een mogelijkheid dat, wanneer het lokale bestuur zorgt voor die opvang, ze 30 euro per kind krijgen. Wanneer zij volledig bevoegd worden voor die buitenschoolse activiteiten, zullen ze inderdaad de zekerheid moeten hebben dat ze voldoende subsidie kunnen krijgen om dat allemaal effectief te bolwerken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord en vooral voor wat u zei om scholen zowel te betrekken als partner maar ook om de noden van de school in kaart te brengen. Ik vind dat u daar iets belangrijks zegt omdat voor ouders – en daar kijken we toch naar – het eenstopprincipe belangrijk is. Als kinderen op school kunnen worden opgevangen, weliswaar door opvang georganiseerd door de gemeente, is het een win-win: voor de locatie en het gebruik van gebouwen, waardoor de kinderen niet moeten worden getransporteerd van hier naar daar, en ook voor ouders is het een win-win. Vandaar dat we de noden en opportuniteiten moeten bekijken.

In tweede orde haalt u aan dat de gemeenten de regie op zich nemen. Ze mogen de regierol wel niet verwarren met hun eigen rol als hetzij organisator van opvang, hetzij als inrichter van scholen omdat er dan een onevenwicht zou kunnen ontstaan. We moeten niet bij uw partij op dat onevenwicht wijzen want u en uw collega's hebben er jaren voor gestreden.

Ik zou u dus willen vragen om in de omzendbrief duidelijk te wijzen op de noden en de opportuniteiten en de kans die we hebben om de kinderen op één plaats te houden.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, de collega stelt een heel aantal terechte vragen.

Het is inderdaad belangrijk dat een lokaal bestuur nu uitsluitend en duidelijkheid krijgt over het bedrag dat men krijgt voor die nieuwe opdracht. Er is terecht gewezen op het betrekken van scholen. We moeten ook wel beseffen dat, net zoals in kinderopvang pedagogie een 'stiefkindje' is geweest in het organiseren van kinderopvang, het wel eens zou kunnen dat het met buitenschoolse opvang ook gebeurt. Er zijn heel veel kleutertjes bij die een specifieke pedagogisch-sociale aanpak vereisen.

Dan wat betreft het subsidiesysteem. Is er nu al duidelijkheid over de verrekening van het aantal kwetsbare gezinnen, het aantal gezinnen met een specifieke zorg-behoefte? Welk aandeel van subsidiebedrag moet er dan gaan naar kleuteropvang met een kwaliteitslabel? Hebt u daar al uitsluitsel over?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, er zijn vele tussenkomsten geweest over de uitrol van het decreet inzake buitenschoolse kinderopvang en buitenschoolse activiteiten. We zullen dat zeker opnemen. Er is rond 9 november een overleg gepland met de VVSG, met onze mensen en met het kabinet van minister Somers.

Collega Groothedde, wat uw vraag betreft: dat is nog niet gebeurd. Ik vraag nog even geduld.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Heel kort. Ik denk dat we allemaal de nood aan buitenschoolse kinderopvang erkennen, en zeker nu komt het nog maar eens naar voren. We moeten zo snel mogelijk echt werk maken van duidelijkheid en van hoe de organisatie echt in de praktijk zal lopen en hoe de financiering daaraan is gekoppeld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de invoering van persoonsvolgende financiering voor minderjarigen met een beperking – 441 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Voorzitter, minister, dit is een belangrijke vraag die we bijna zouden vergeten tijdens deze coronaperiode. Ook de werkgroep rond de persoonsvolgende financiering (PVF) voor minderjarigen met een beperking heeft even stilgelegen. Begin april is er een kerngroep opgericht die in het najaar naar de projectgroep zou komen met een conceptnota over hoe zij de invoering van de persoonsvolgende financiering van minderjarigen met een beperking zien.

Minister, wat is de stand van zaken van de werkzaamheden van de kerngroep? Met andere woorden: is de conceptnota met geactualiseerd tijdspad klaar? Kunt u een samenvatting geven van deze conceptnota?

Wat is de timing die vooropstaat voor de werkzaamheden van de kern- en projectgroep en de invoering van de PVF voor minderjarigen? Kan men het vooropgestelde tijdspad nog steeds volgen?

Hoe verloopt de samenwerking tussen de twee agentschappen, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en het agentschap Opgroeien, in de kerngroep?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De kerngroep heeft op 13 oktober een nota met krijtlijnen besproken met de leden van de projectgroep. Omdat de nota inhoudelijk nog niet gevalideerd is, beperk ik mijn toelichting op dit moment tot de thema's die erin vervat zijn en die werden besproken.

De volgende punten kwamen in de bespreking aan bod: definities en doelstellingen; de basisondersteuning voor minderjarigen met een handicap; het persoonsvolgend budget voor minderjarigen met een handicap – dat is de kern van de nota –, en daaromtrent werden de thema's toepassingsgebied, vraagverheldering en toekenning, inschatten van zorgzwaarte, budgetteringsmogelijkheden en doelmatigheid in ontwikkelingsperspectief besproken; verdere timing en fasering; verdere werkwijze.

De feedback van de projectgroep wordt verwerkt in een nieuwe nota. Tegelijkertijd worden er ook eerste simulaties gemaakt.

De kerngroep komt opnieuw samen op 12 november om de aangepaste nota en de eerste simulaties te bespreken.

In de verdere aanpak heb ik gevraagd om het gebruikersperspectief centraal te zetten en de verschillende stakeholders, zoals de gebruikers zelf, onderwijs en voorzieningen, hierin een actieve rol te geven.

Zoals ik aangaf, loopt het proces rond het afwerken van de conceptnota nog.

Rond het precieze tijdsplan kan ik vandaag geen voorafname doen. De ambitie om in 2021 te starten, is in elk geval nog altijd het uitgangspunt.

De samenwerking tussen het agentschap Opgroeien en het VAPH voor minderjarigen met een handicap is niet nieuw. Ook vandaag al zijn een aantal bevoegdheden met betrekking tot minderjarigen met een handicap verdeeld over de beide agent-schappen. Zo zit bijvoorbeeld de toekenning van de budgetten – het persoon-lijkeassistentiebudget (PAB) – aan minderjarigen bij Opgroeien, en de besteding van deze budgetten bij het VAPH.

En ook in dit dossier zal ieder agentschap vanuit de eigen, opgebouwde expertise een belangrijke bijdrage leveren.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, ik vind uw antwoord een beetje vaag. Er is nog niet heel veel nieuw, ook geen nieuws.

U zegt dat de projectgroep het licht heeft laten schijnen over die conceptnota. Kunt u misschien zeggen of dat positief of negatief was? Moet er nog veel aan worden veranderd? Lig er nog veel werk op de plank?

U zegt dat u hoopt om de timing nog steeds te kunnen halen. Ik denk dat dat natuurlijk zeer belangrijk is; de timing is al eens opgeschoven en de mensen zitten erop te wachten. Het is dus belangrijk dat er toch concretere zaken naar voren moeten kunnen komen, want de klok tikt verder.

Ik heb nog een specifieke vraag over het zorgzwaarte-instrument. Normaal zou men in oktober opnieuw opstarten, maar door corona heeft dit ook een tijdje stilgelegen. Voor ons is het heel belangrijk dat eraan verder wordt gewerkt. Hebt u daar een laatste stand van zaken over? Zijn ze opnieuw opgestart? Geraken ze op tijd klaar voor de invoering van de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen? Voor ons is het heel belangrijk, en ik hoop dan ook op een positief antwoord van u.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Collega's, wij zijn als fractie zeker niet tegen de invoering van het PVF-systeem voor minderjarigen, maar volgens ons moet er wel aan twee voorwaarden worden voldaan. Ten eerste moet het huidige PVF-systeem goed worden geëvalueerd. Ten tweede moet er een garantie zijn dat er voldoende middelen

zijn, want anders doen we niet meer dan het herverdelen van schaarste, en dat lijkt ons niet de bedoeling.

Minister, ik heb twee bijkomende vragen. Probeer ervoor te zorgen dat we de PVF voor minderjarigen niet snelsnel invoeren, maar dat er eerst een grondige evaluatie gebeurt van het PVF-systeem. Wanneer en hoe zal het systeem worden geëvalueerd? Als we het dan toch zouden invoeren, zal er dan ook in budget worden voorzien zodat we niet gewoon een herverdeling van de schaarste doen, maar ook echt stappen vooruitzetten?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik sluit me volmondig aan bij de vragen en de opmerkingen van collega van der Vloet. Volgens de oorspronkelijke planning zou de invoering van de PVF voor minderjarigen reeds een feit moeten zijn. Het uitstel is stilaan groot aan het worden.

Ik begrijp de bezorgdheden van collega Anaf zeker en vast. Ik ga niet akkoord dat het zou gaan om een herverdeling van schaarste. De voorbije maanden is het belang van PVF voor minderjarigen, het zelf kunnen inzetten van budgetten, enorm aangetoond. Ik moet het verhaal niet opnieuw doen; er zijn de coronacommissies geweest. De noodzaak aan PVF, zeker in crisissituaties, is enorm prangend.

Ik sluit me aan bij collega van der Vloet. Ik zou graag willen dat er stappen worden gezet. Als ik het zo hoor – ik heb er ook al een aantal vragen over gesteld –, is het uitstel, naar mijn gevoel, zonder vorderingen, en dat maakt me toch ook wel een beetje bezorgd. Als er dingen gebeuren die pertinent zijn, kan ik mij voorstellen dat het uitstel gerechtvaardigd is, maar op dit moment heb ik het gevoel dat men van vergadering naar vergadering gaat zonder dat er stappen worden gezet. Ik sluit me dus volmondig aan bij collega van der Vloet.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Ik deel de bezorgdheden van de collega's, maar ik heb nog een korte bijkomende vraag.

Persoonsvolgende financiering wordt natuurlijk voor een heel stuk bepaald door de bepaling van de zorgzwaarte. De Vlaamse Regering zou een nieuw instrument gebruiken, namelijk de BelRAI. Hoever staat het met de invoering van de BelRAI voor het bepalen van de zorgzwaarte, wat leidt tot de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen met een beperking?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, de PVF is een systeem dat op sporen is gezet en dat een belangrijke hervorming is. Het heeft ook een aantal analyses met zich meegebracht over de werking nu en over hoe het moet worden geïmplementeerd. Welke lessen trekken we daaruit? Die lessen nemen we zeker mee wanneer we dat voor de minderjarigen willen implementeren. Vandaar dat er ook een actieve inbreng is van het gebruikersstandpunt.

Wat is de feedback over het eerste overleg? Die was eigenlijk positief, met veel aandacht voor het concept en met verschillende aandachtspunten die verder zullen worden doorgenomen op een volgend overleg.

De vraag over de zorgzwaarte is een juiste vraag. Er is een werkgroep die gekoppeld blijft aan het project. Het is inderdaad heel belangrijk. Die technische werkgroep loopt en onderzoekt onder andere de proefinschalingen.

BelRAI is niet alleen voor minderjarigen. Het is een algemeen inschalingsinstrument en gaat dus veel verder dan enkel de PVF voor minderjarigen. Het is een heel specifieke vraag, maar de BelRAI-projecten worden ook verder verfijnd.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Collega Anaf, niet snelsnel invoeren, zegt u. Ik denk dat het kabinet en zeker ook het VAPH er al vier of vijf jaar mee bezig is. Ik denk dat het niet vlugvlug gaat, maar dat het meer het aanvoelen is – zoals ook collega Vande Reyde zegt – dat het niet vooruitgaat. Men is er al lang mee bezig, maar men geraakt geen stap vooruit. Dat gevoel heb ik dus ook. Er is altijd wel iemand die op de rem staat om dit niet vooruit te laten gaan.

Minister, ik hoor u zeggen dat de technische werkgroep over de zorgzwaarte opnieuw loopt. Ik ben zeer tevreden dat die onderzoeken opnieuw van start zijn gegaan. Het is een belangrijk instrument om mee door te gaan.

Ik sluit af, minister. De vooropgestelde timing is voor ons, en uiteraard ook voor de mensen zelf, heel belangrijk. Ik zou heel graag hebben dat het niet op de lange baan wordt geschoven en dat u er heel correct op toekijkt of die timing nog steeds en altijd haalbaar blijft. In het dossier van de persoonsvolgende financiering hebben we toenmalig minister Vandeurzen gedurende meerdere jaren ook heel vaak gevraagd: is de timing nog oké, zitten we nog op het tijdsfad? Het antwoord was altijd: ja. Tot wanneer het moest worden ingevoerd; toen was het ineens: oei, het lukt niet meer.

Minister, daarom vraag ik u: let alstublieft op die timing, houd die goed mee in het oog, zodat de vooropgestelde timing haalbaar is en ook wordt gehaald. Ik dank u alvast.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het hulpverleningstraject voor kinderen van teruggekeerde Syriëstrijders – 442 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik heb in het verleden al heel wat vragen gesteld over de problematiek van kinderen van IS-strijders. Daaruit is gebleken dat tot hiertoe vijftien kinderen zijn teruggekeerd uit IS-gebied en dat zij allemaal in familiaal verband, namelijk bij een van de grootouders, worden opgevangen.

Minister, hoe wordt het veiligheidsaspect beoordeeld? Want deze kinderen worden tenslotte opgevangen door hun grootouders, en soms zelfs zijn dat de ouders van de geradicaliseerden. Hoe kunnen er garanties worden gegeven dat de band met de geradicaliseerden definitief is doorgeknipt?

Wat als er dan problemen zouden optreden binnen het pleeggezin, en die veiligheid – zowel voor de kinderen als voor de familie – niet meer zou kunnen worden gegarandeerd? Hebben jullie in dat geval een plan B binnen de jeugdhulp voorzien?

Verder heb ik een vraag over de rol van de jeugdrechter. In een vorige vraag hebt u gezegd dat de opvolging door de jeugdrechter van zeer nabij gebeurt. Kunt u dit wat meer duiden? Houdt dit bijvoorbeeld in dat er extra zittingen plaatsvinden?

U zegt dat er een nauwe opvolging gebeurt door de consulenten. Dat vind ik uiteraard heel belangrijk. Maar uit verschillende gesprekken met mensen uit het werkveld weten we dat die consulenten reeds heel zwaar bevraagd zijn. Ik vraag mij

dan ook af hoe de garantie kan worden gegeven dat die opvolging daadwerkelijk gebeurt. Ik zou daar graag wat meer inzicht in krijgen.

We hebben het verder ook al gehad over de rondetafels. Kunt u hierover wat meer toelichting geven? Wanneer kunnen die rondetafels starten? Op welk moment van de terugkomst van die kinderen wordt dat opgestart? En hoe frequent komen ze samen?

Ten slotte heb ik misschien wel de belangrijkste vraag, rond de psychologische bijstand. U zegt altijd dat dat maatwerk is, en ik ben het daarmee eens. U zegt dat er verschillende scenario's zijn. Ondertussen zijn de eerste kinderen al anderhalf jaar in ons land. Het lijkt mij dus mogelijk om dat hulpverleningstraject eens te evalueren. Is dat ondertussen al gebeurd of wordt dat gepland?

Eigenlijk zou ik graag willen weten, zonder in detail te treden, of elk van die vijftien kinderen die extra hulpverlening heeft gekregen. Kunnen er conclusies worden getrokken over de intensiteit en de frequentie van die hulpverlening? Kunt u een overzicht geven van het aantal contacten dat er is geweest? Hoe verhouden die contacten zich per hulpverleningsdienst? Ik weet dat het veel vragen zijn, maar ik vind het heel erg belangrijk.

En ten slotte: hoe gaat u hier beleidsmatig mee om? Wat is uw conclusie na anderhalf jaar werken met deze kinderen? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, het is niet erg dat u veel vragen stelt. We zijn dat gewoon in deze commissie, nietwaar voorzitter? We zullen proberen ook gedegen antwoorden te geven.

De dreigingsanalyse voor wat betreft radicalisering is een permanente verantwoordelijkheid van het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) en het parket. De opvolging, de veiligheid en de ontplooiingskansen van de kinderen liggen bij de jeugdrechter, de consulenten en de betrokken hulpverleningspartners. Het parket fungeert hierbij als een go-between, die desgevallend belangrijke signalen doorgeeft.

Elk dossier wordt permanent gemonitord. Indien er indicaties zijn die nopen tot een bijstelling van de maatregel, zowel vanuit het oogpunt van radicalisering als vanuit het oogpunt van de veiligheid en het kansrijk opgroeien, kan de jeugdrechter, na alle partijen te hebben gehoord, hiertoe beslissen.

De jeugdrechter wordt structureel, minstens om de zes maanden, op de hoogte gehouden van elke situatie via de consulenten. Bij belangrijke evoluties kan dit ook tussentijds gebeuren. Als dat noodzakelijk is, kunnen er inderdaad extra zittingen worden georganiseerd.

De dossierlast bij de consulenten is inderdaad een element in zijn algemeenheid dat zich stelt. Ik heb in de beleidsnota 2019-2024 mijn ambitie geuit om na te gaan hoe de werking van de ondersteuningscentra en sociale diensten jeugdrechterbank kan worden versterkt om een kwaliteitsvolle, oplossingsgerichte en multidisciplinaire benadering van de aan hen toegewezen minderjarigen te blijven garanderen.

Voor deze dossiers zijn er per kind of gezin één of meerdere consulenten aangesteld die de situatie samen met de andere betrokken partners van nabij opvolgen. Men spant zich in om voor deze dossiers tot het maximaal mogelijke te gaan in functie van de veiligheid en de ontplooiingskansen van de kinderen en het maatschappelijke belang ervan.

De rondetafels kunnen zowel ter voorbereiding als na terugkeer worden opgestart. Hoe vaak er wordt samengezeten, is afhankelijk van dossier tot dossier, maar kan uiteraard telkens als het nodig wordt geacht.

Het draaiboek radicalisering binnen de Jeugdhulp is online terug te vinden op www.jeugdhulp.be, onder het thema radicalisering. Daarin staan de handvatten voor alle betrokkenen.

In mijn antwoord op uw vraag van 7 juli jongstleden gaf ik al aan dat er geen vast pakket aan maatregelen voor de terugkerende kinderen bestaat. Ieder kind zal een eigen hulpverleningsscenario doorlopen. In het algemeen kan ik enkel stellen dat de netwerkpleegzorg de rode draad van de hulpverlening vormt, dat elk kind zich nog altijd onder toezicht van een jeugdrechter bevindt en dat Pleegzorg en partners uit psychologische begeleiding belangrijke partners zijn. Maar er is tot op heden geen wetenschappelijk onderzoek gebeurd naar deze trajecten, die, zoals u aangeeft, ook nog maar anderhalf jaar lopen. Ik kan hier dus geen conclusies presenteren omtrent de bijvoorbeeld gemiddelde intensiteit of frequentie van de psychologische hulpverlening.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Het laatste antwoord stelt mij enigszins teleur, omdat ik het wel heel belangrijk vind dat we zicht krijgen op de intensiteit van die begeleiding. Want het is mij vanuit het werkveld ter ore gekomen dat sommige van die kinderen nog geen psychologische bijstand hebben mogen ontvangen.

Als die informatie zou kloppen – ik spreek in de voorwaardelijke wijs –, dan hou ik natuurlijk mijn hart vast. Deze kinderen hebben soms bijzonder traumatische gebeurtenissen meegemaakt. Sommigen waren nog heel jong, een baby, toen ze naar ons land zijn gekomen, maar anderen waren oud genoeg om te beseffen wat ze hebben meegemaakt. Ik denk, neen, ik ben ervan overtuigd, dat die hulpverlening bijzonder belangrijk is. Daarom denk ik dat het ook uw taak is om er zicht op te krijgen of die hulpverlening, die in theorie bestaat, in de praktijk wordt uitgevoerd en voldoende wordt uitgevoerd.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Vorig jaar en dit jaar samen zijn inmiddels al vijftien IS-kinderen of kinderen van andere terroristen teruggekeerd uit het Midden-Oosten. Uit de antwoorden op de vragen van mevrouw Sminate maak ik op dat de kinderen allemaal zonder uitzondering zijn toegewezen aan de grootouders. Wij zijn altijd van mening geweest dat repatriëring van deze kinderen geen goede zaak is, in de eerste plaats omdat de terugkeer van deze kinderen vaak gepaard gaat met de terugkeer van een of beide terroristische ouders, die, wat mijn partij betreft, het recht om naar dit land terug te keren, volledig hebben verspeeld. Ze hebben zeker geen plaats meer in onze samenleving.

Maar goed, uiteindelijk zijn we niet ongevoelig voor het welzijn van de kinderen, die natuurlijk niet de verantwoordelijkheid dragen voor de misdadige keuzes van hun ouders. Ik heb echter wel bedenkingen bij het feit dat het blijkbaar een automatisme is dat de kinderen van die IS-terroristen worden ondergebracht bij de grootouders. Dat is bij alle vijftien kinderen zo gebeurd. Uit het antwoord op een eerdere vraag van 2019 vernam ik dat het zelfs mogelijk is dat de IS-moeder, die vrij is onder voorwaarden, ook doodleuk in hetzelfde huis kan verblijven van de grootouders, samen met haar kinderen. Ik durf me dan ook af te vragen wiens belangen hier primeren: die van de terreurouder of die van de samenleving en de desbetreffende kinderen.

Minister, ik had graag van u duidelijkheid gekregen over de motivatie om deze kinderen systematisch onder te brengen in de familie van de terreurouders, en of u kunt verzekeren dat de grootouders in elke omstandigheid volledig afstand hebben genomen van het islamfundamentalisme. Op welke wijze kan worden gegarandeerd dat deze kinderen via hun gezinssituatie op geen enkele manier nog in contact komen met het islamfundamentalisme?

Minister, overtuig mij ervan, maar ik vrees er een beetje voor dat er weer een halfzacht beleid wordt gevoerd in plaats van een beleid dat de belangen van onze eigen samenleving op de eerste plaats zet.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik herinner mij eerdere vragen hierover. U hebt toen met warmte geantwoord over die kinderen, en ik heb dat geapprecieerd. Het zijn kinderen, Belgische kinderen, die bij ons zijn geboren. Wij vinden het niet meer dan normaal dat ze hier worden opgevangen, zeker nadat ze zware belevenissen hebben ondergaan, soms een serieus trauma hebben opgelopen en soms ook lichamelijk zwaar hebben geleden.

Terzijde, want het gaat daar niet over, maar wat de terugkeer van de terroristische ouders betreft, heb ik veel liever dat ze hier ergens in veiligheid worden berecht dan dat ze ergens anders op vrije voeten rondlopen en allerlei daden kunnen begaan en eventueel andere mensen kunnen betrekken in die radicale of terreurdaden. Laat dat duidelijk zijn.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Nekschot.

Celia Groothedde (Groen): Collega, ik denk dat het niet meer aan u is om te spreken.

Voorzitter, het is toch duidelijk dat ik het woord heb?

De voorzitter: Doet u maar verder.

Celia Groothedde (Groen): Ik pak mijn draad weer op.

We weten ook dat die moeders op zich, los van hun daden, vaak werden beoordeeld als goedmenend tegenover hun kinderen. Die kinderen hadden vaak een goede hechting. Als die hechting wordt verbroken, moeten die kinderen inderdaad goed worden opgevolgd. Voor elk kind, ongeacht welke overtuiging de ouders ook hebben, kan een verbroken hechting zwaar traumatiserend zijn.

Ik wil twee punten aanhalen die belangrijk zijn. Dat u ze behandelt zoals andere kinderen, is goed, maar alle kinderen die uit een moeilijke situatie komen, hebben goede psychologische bijstand nodig. Daarover heb ik een algemene vraag: hoe is het met de bijstand voor andere kinderen die uit zo'n moeilijke situatie komen? Krijgen zij regelmatig psychologische bijstand? We hebben het hier nu over vijftien kinderen, en dat is eigenlijk wel een grote uitzonderingspositie. Wat met de andere kinderen?

En dan wat de grootouders betreft. U hebt alle drie gelijk dat men een kind nooit kan veroordelen voor de daden van zijn ouders, maar we kunnen ook ouders niet veroordelen voor het feit dat hun kind een bepaalde richting uitgaat. Het is zeer vaak zo dat de grootouders, de ouders van die Syriëgangers, zelf getraumatiseerd zijn door wat hun kinderen beslist hebben en uitrichten.

Minister, ik heb een tweede duidelijke vraag. Is het de bedoeling dat een moeder die haar straf heeft uitgezeten, daarna een contactverbod heeft met haar kind? Hoort dat bij de strafmaat? Is dat ook de bedoeling? Verplichten wij bepaalde ouders om

bepaalde denkbeelden te hebben? Is het hebben van bepaalde denkbeelden verboden? Is het niet eerder het aanzetten tot bepaalde daden dat verboden is?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, hoe komt het dat men vaak bij de grootouders terecht komt? Omdat dat het beste blijkt te werken voor de kinderen. De opstart rond pleegzorg is de eerste strategie die het agentschap Opgroeien volgt, net omdat blijkt dat dat het meest werkbaar is.

Collega Sminate, u zegt dat er gevallen bekend zijn waar psychologische bijstand niet of onvoldoende zou zijn gebeurd. U mag ons die altijd overmaken, dan kunnen we dat casus per casus bekijken.

Voor de vraag in welke mate ze een risico zijn en in welke mate de moeders en de grootmoeder een risico zijn, is er een instrumentarium dat ook op lokaal niveau goed moet worden gemonitord. Collega Sminate, u zult het goed kennen, want het gaat over de lokale integrale veiligheidscellen, waar elke burgemeester mee werkt en moet werken om casus per casus de mogelijke risico's na te gaan en een inschatting te maken. Het is een zeer goed werkend instrumentarium – zo heb ik het alleszins zelf als burgemeester ervaren – om risico-inschattingen te maken en met de verschillende diensten te kunnen overleggen.

Het is de rechter die beslist over contact. Collega Groothedde, de rechter beslist wat de strafmaat voor de moeder is. Wij zijn daarvoor niet bevoegd; het zijn de rechters die dat beslissen. Ze zijn daar ook onafhankelijk in. Als een rechter beslist dat er een contactverbod is, dan moet dat uiteraard worden gerespecteerd. Als er beslist wordt dat er geen contactverbod is, dan zal het aan de jeugdrechter zijn om te beoordelen op welke manier er al dan niet bezoek door de moeder kan worden toegestaan.

Repatriëring is een federale bevoegdheid, waarover Vlaanderen geen bevoegdheid heeft.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt de vraag verkeerd begrepen.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, tijdens het betoog van collega Groothedde hoorde ik de collega van het Vlaams Belang – als ik het juist heb gehoord – de opmerking 'nekschot' maken toen het ging over de ouders. Ik denk dat dat een zeer ongepaste opmerking is geweest. Ik veronderstel dat het de taak is van de voorzitter om ervoor te zorgen dat de gesprekken en de debatten op een ordelijke manier gebeuren en dat dergelijke uitspraken geen plaats ...

De voorzitter: Collega, u moet mij de les niet spellen. Blijf bij het onderwerp en reageer op wat de minister heeft gezegd.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, u spreekt over zorg op maat en dat wil natuurlijk zeggen dat je kort op de bal moet spelen. Als ik u dan hoor zeggen dat pas om de zes maanden de jeugdrechter in kennis wordt gesteld over de situatie in dat gezin, lijkt mij dat toch allesbehalve kort op de bal spelen.

Ik zou u toch willen vragen om er, ondanks de grote werkdruk – en ik ben mij daarvan bewust –, voor te zorgen dat de frequentie wordt opgedreven. Het is heel belangrijk in het belang van de veiligheid van zowel de kinderen als de familie dat de jeugdrechter veel sneller op de hoogte wordt gesteld van de situatie in dat gezin.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.